

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

FACULTAT DE CIÈNCIES
ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS

Llicenciatura en Administració i Direcció
d'Empreses
Pla d'estudis de 1992

16012219
Fiscalitat Empresarial Comparada
(4,5 crèdits)

PROGRAMA

INTRODUCCIÓ

Tema 1. INTRODUCCIÓ.

1. Sobirania política, poder legislatiu, poder financer i poder tributari.
2. Dret Tributari Internacional.
3. Dret Internacional Tributari.
4. Dret Tributari Supra-estatal.

Tema 2. FISCALITAT EMPRESARIAL.

1. Introducció: delimitació del concepte.
2. Fiscalitat empresarial i sistemes tributaris.
3. Diversitat de tributs que incideixen en l'àmbit empresarial.
4. Especial significació dels impostos sobre rendes i sobre beneficis de les empreses.
5. Especial significació de l'impost sobre les vendes en les seves diverses modalitats.

Tema 3. DOBLE IMPOSICIÓ INTERNACIONAL.

1. Introducció. Concepte de doble imposició internacional.
2. Origen de la doble imposició. El conflicte entre dos o més poders tributaris.
3. Elements a considerar en la doble imposició internacional.

DRET FISCAL COMUNITARI

Tema 4. LA UNIÓ EUROPEA.

1. Conceptes i fonts del dret comunitari.
2. Dret comunitari originari.
3. Dret comunitari derivat.
4. Dret comunitari complementari.
5. El patrimoni comunitari.

TEMA 5. DRET COMUNITARI TRIBUTARI I LA SEVA INCIDÈNCIA EN EL SISTEMA JURÍDIC DELS ESTATS MEMBRES.

1. L'atribució de poder financer a les Comunitats Europees.
2. L'eficàcia directa del Tractat i els reglaments.
3. L'eficàcia directa d'altres normes. Referència especial a les directrius d'harmonització fiscal.
4. Efectes de la primacia sobre les normes internes contràries al dret comunitari.
5. Procediments per declarar la inaplicabilitat de les normes internes contràries al dret comunitari.

Tema 6. HARMONITZACIÓ, COORDINACIÓ I UNICITAT TRIBUTÀRIA A LES COMUNITATS EUROPEES.

1. L'harmonització fiscal: orígens i desenvolupament històric.
2. L'harmonització fiscal: concepte i delimitació.
3. Principis bàsics referents a l'harmonització fiscal continguts al Tractat de Roma: el principi de lliure circulació de mercaderies, el principi de lliure competència, el principi de no discriminació i les seves manifestacions, eliminació de la doble imposició.

Tema 7. L'HARMONITZACIÓ FISCAL EN LA IMPOSICIÓ INDIRECTA.

1. Les directrius comunitàries en matèria de l'impost sobre el valor afegit. Referència especial a la directriu sisena.
2. Impostos especials.
3. Impostos indirectes que graven la concentració de capitals i les transaccions de títols.

Tema 8. L'HARMONITZACIÓ FISCAL EN LA IMPOSICIÓ DIRECTA.

1. Directriu sobre el règim fiscal comú aplicable a les operacions de fusió, escissió i aportació d'actius entre societats d'estats membres diferents de la Unió Europea.
2. Directriu sobre el règim fiscal comú aplicable a matrius i filials situades en estats membres diferents de la Unió Europea.
3. Propostes en curs i de futur.

LA TRIBUTACIÓ DE LES EMPRESES ESTRANGERES A ESPANYA

TEMA 9. IMPOSTOS REALS SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES I SOBRE SOCIETATS.

1. Introducció: concepte i fonts.
2. Fet imposable. Supòsits de no subjecció. El règim de transparència fiscal. El règim fiscal aplicable a les societats matrius i filials d'estats membres diferents de la Unió Europea.
3. Subjecte passiu: delimitació legal. Representació.
4. Responsables.
5. Base imposable: rendes obtingudes sense mediació d'establiment permanent (països sense conveni); rendes obtingudes amb mediació d'establiment permanent (països sense conveni).
6. Deute tributari. Gestió i liquidació.
7. Recaptació. Retencions a no residents per l'adquisició d'immobles.
8. Inspecció, infraccions i sancions. Reclamacions.

Tema 10. IMPOST REAL SOBRE EL PATRIMONI DE LES PERSONES FÍSQUES.

1. Antecedents i fonts.
2. Fet imposable.
3. Subjecte passiu. Representació. Responsabilitat.
4. Base imposable.
5. Tipus de gravamen, quota i deute tributari.
6. Gestió, liquidació, recaptació, inspecció, infraccions, sancions i reclamacions.

Tema 11. GRAVAMEN ESPECIAL SOBRE BÉNS IMMOBLES DE ENTITAS NO RESIDENTS.

1. Finalitat del gravamen i fonts positives.
2. Fet imposable.
3. Subjecte passiu.
4. Base imposable.
5. Tipus de gravamen.
6. Gestió, liquidació, recaptació, inspecció, infraccions, sancions i reclamacions.

CONVENIS INTERNACIONALS PER EVITAR LA DOBLE IMPOSICIÓ

Tema 12. ELS CONVENIS PER EVITAR LA DOBLE IMPOSICIÓ INTERNACIONAL.

1. Conveni model de l'Organització i Cooperació per al Desenvolupament Econòmic (OCDE) per evitar la doble imposició en matèria d'impostos sobre la renda i el patrimoni.
2. Mètodes per evitar la doble imposició en el model de l'OCDE. Mètode de l'exacció. Mètode de la imputació.
3. Mètodes aplicats per cada CDI.
4. Incidència en la legislació interna.
5. Compensació de pèrdues i doble imposició.
6. Imputació d'impostos no pagats.

Tema 13. SISTEMÀTICA DELS CONVENIS PER EVITAR LA DOBLE IMPOSICIÓ INTERNACIONAL.

1. Definicions que delimiten l'àmbit d'aplicació dels convenis: àmbit subjectiu d'aplicació; àmbit territorial, autoritats competents; impostos en què el conveni és aplicable; tràfic internacional.
2. Definicions que estableixen criteris per distribuir la potestat tributària dels Estats: la residència. Establiment permanent. La nacionalitat. Expressions no definides en el conveni.
3. Impostos sobre la renda: rendes immobiliàries. Beneficis empresarials. Empreses de navegació. Empreses associades. Dividends. Interessos. Guanys de capital. Cànon. Treballs independents. Agents mediadors. Treballs dependents. Participació de consellers. Artistes i esportistes. Pensions. Funcions públiques. Estudiants. Professorat. Altres rendes.
4. Imposició sobre el patrimoni.
5. Disposicions especials i finals.

Tema 14. EL PROBLEMA DELS PARADISSOS FISCALS.

1. Concepte i característiques.
2. Tipus de paradisos fiscals.
3. Mesures internacionals anti-paradís fiscal.

BIBLIOGRAFIA

- Albi, E., Rodríguez Ondarza, J.A. y Guerrero, J.J.: *Tributación de los no residentes en España*, Instituto de Estudios Fiscales, Madrid 1989.
- Albiñana García-Quintana, César: *Sistema tributario y español comparado*, Ed. Tecnos, Madrid 1992.
- Amatucci, A.; González, E.; Lejeune, E.; Schick, W.; Uckmar, V. y Weralsky, M.: *Seis Estudios sobre Derecho Constitucional e internacional Tributario*, Edersa, Madrid 1980.
- Baena Aguilar, A.: *La obligación real de contribuir en el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas*, Aranzadi, Pamplona 1994.
- Carmona Fernández, L., Cisneros Guillén, L., Pérez Rodilla, G y Serret de Murga, I.: *Fiscalidad de no residentes según la doctrina administrativa*, CISS, 1992.
- Cavestany Manzanedo, M.A.: *El art. 17 del Convenio entre España y Estados Unidos para evitar la doble imposición*, Carta Tributaria, nº 152, 1992.
- Del Arco Ruete, D.: *Doble imposición internacional y derecho tributario español*, Escuela de Inspección Financiera, 1977.
- *Estudios de doble imposición internacional*, Instituto de Estudios Fiscales, 1979.
- *Estudios sobre el Convenio entre España y Estados Unidos para evitar la doble imposición*, Gaceta Fiscal, 1991.
- Ferreiro Lapatza, José Juan: *Curso de Derecho Financiero Español*, Ed. Marcial Pons, Madrid 1996.
- Ferreiro Lapatza, José Juan; Clavijo Hernández, Francisco; Martín Queralt, Juan; Pérez Royo, Fernando; Tejerizo López, José Manuel: *Curso de Derecho Tributario, Parte Especial*, Marcial Pons, Madrid 1996.
- García Añoberos, Jaime; Calero Gallego, Juan; Escribano López, Francisco; Navas Vázquez, Rafael; Pérez Royo, Ignacio; Ramírez Gómez, Salvador; Vázquez de la Torre, Antonio: *Manual del sistema Tributario Español*; Ed. Civitas, Madrid 1996.
- García Prats, F. A.: *El establecimiento permanente*, Ed. Tecnos, Madrid 1996.
- González Poveda, V.: *Convenio entre el Reino de España y los Estados Unidos de América*, CISS, Valencia, 1991.
- González Poveda, V.: *Tratados y Convenios Internacionales*, CISS, Valencia, 1995.
- González Poveda, V.: *Tributación de no residentes*, La Ley, Madrid, 1993.

- Pérez Rodilla, G.: Fiscalidad de las Inversiones Extranjeras en España, Deusto, 1991.

- Villa Gil, J.M. de la: Convenios fiscales de doble imposición, Edersa, Madrid 1992.

AVALUACIÓ DE L'ASSIGNATURA

1- Participació en classes teòriques i altres activitats complementàries que es duquin a terme.

2- Realització de pràctiques.

3- Treballs presentats en relació amb el contingut de l'assignatura.

4- Exàmen final consistent en vàries preguntes teòriques.